СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 14. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 19-го січня 1939. No. 14. Jersey City, N. J., Thursday, January 19, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-6807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

БОРЮТЬСЯ ЗА ГРОШІ НА ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт, адміністрація „Доблю Пі Ей", збір посадників міст і обі фракції робітничих юній, А. Ф. П. і К. П. О., звернулись до конґресу з проханням, щоб він привернув назад суму 875 міліонів долярів на безробіття, яку то суму подав був у своїм проєкті президент, а яку конґрес опісля обтяв на 150 міліонів. Президент заявив, що коли конґрес не приверне цеї суми, то з початком червня ц. р. міліон робітників „Доблю Пі Ей" утратять працю.

ПОДАТКИ НА ДЕРЖАВНИХ УРЯДНИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — У спеціяльнім посланні президент Рузвелт жадатиме від конґресу закону, на основі якого всі державні урядники, а також державні бонди, підлягалиб оподаткуванню нарівні з усіми іншими людьми й іншими бондами. Президент заявив, що не бачить причини, чому люди, що побирають доходи від держави, не малиб поносити всіх тих державних тягарів, що їх поносять люди, які побирають доходи від приватних підприємств.

ХОЧУТЬ КІНЧИТИ ФЛЬОРИДСЬКИЙ КАНАЛ.

ВАШИНҐТОН. — У листі до конґресової комісії рік і пристаней президент Рузвелт поручав узятись до викінчення фльоридського каналу, що ділить півостров Фльориду на дві частини. Також президент радив узятись до будови електрівні Пасамаводі, в стейті Мейн.

БУДОВА ДОМІВ ТЕМОЮ НАРАД В ОЛБАНІ.

ОЛБАНІ. — В стейтовій леґіслятурі предложено до ухвалення законопроєкт, на основі якого нюйорський стейт придбав би 200 міліонів долярів на ціль розбудови нових [illegible] З того місто Ню Йорк одержалоб коло 150 міліонів.

ДОПИТУЮТЬ ВАЛЕНТАЙНА.

НЮ ЙОРК. — Комісія міських радних поставила головного комісара нюйорської поліції, Валентайна, на допит. Радний Болдвин закидав Валентайнові, що тепер поліційний склад знаходиться на найнижчому моральному рівні, який знає історія. Валентайн говорив, що навпаки: знаходиться на найвищому, який знає історія. Тоді Болдвин запитав Валентайна, чи це правда, що між ним і посадником Ля Ґвардією є сварки. Валентайн гостро відповів, що це „проклятуща брехня".

САМІ НЕ ЗНАЮТЬ, СКІЛЬКИ ВКРАДЕНО ГРОШЕЙ НА „СОБВЕЮ".

НЮ ЙОРК. — Окружний прокуратор Томас Дюі заявив, що урядовці і робітники „незалежної підземної залізниці" міста Ню Йорку вкрали впродовж трьох літ коло півтора міліона долярів. Директор транспортової комісії, Деленей, каже, що ця сума до комізму побільшена, бо вони не могли вкрасти більше, як кілька тисяч. Таку велику суму в „ніклях" важко вкрасти, говорив Деленей. Та Дюі каже, що злодії призналися вже до тої суми, яку він подав.

ТУРБУЮТЬСЯ РОЗБУДОВОЮ ЛІТАКІВ.

СЕЙНТ ЛУІС. — Асистент секретаря війни, Джансон, на закінчення конвенції летунського товариства Америки заявив, що вирібники літаків запевнили його, що вразі потреби вже ті існуючі летунські фабрики, що є в Америці, можуть витворити 7,000 военних літаків впродовж року, не шукаючи помочи в автомобільних фабриках. Джансон повторив свій заклик, що супроти европейських зброєнь Америка мусить чотири рази збільшити своє військове летунство.

МЕКСИКО ПОСПІШНО ВИСИЛАЄ ПРЕДСТАВНИКА ДО НІМЕЧЧИНИ.

МЕКСИКО СИТІ. — Мексиканський уряд з великим поспіхом велів виїхати до Німеччини ґен. Аскаратові. Виїзд його є досить загадковий. Догадуються, що між Мексиком і Німеччиною прийшло до тісного порозуміння.

ІНАВҐУРАЦІЯ ҐУБЕРНАТОРА ПЕНСИЛВЕНІЇ.

ГАРИСБУРҐ. — Коло 75,000 осіб зїхалося на інавґурацію нового пенсилвенійського ґубернатора, Артура Джеймса, що належить до Републиканської Партії. Джеймс заявив, що постарається привернути свій стейт до економічної свободи і лібералізму, увільняючи його від законодавства, що здавлювало приватну ініціятиву.

БЕЗРОБІТТЯ ВКОРІНИЛОСЬ ГЛИБОКО, КАЖЕ ЕКОНОМІСТ.

ВАШИНҐТОН. — Економіст Бід заявив, що щоб усунути нинішне безробіття, треба чогось більшого, ніж ступневого повороту до добробуту. Треба якогось надзвичайного оживлення. Інакше ще в 1940 році буде коло шість міліонів безробітних.

ЛЕТНИЧИЙ ВИПАДОК.

Першим великим летничим випадком у 1939. році було розбиття літака підприємства „Нортвест Ерлайнс" коло Майлс Сити, в стейті Монтана, в котрім згинули: пільот С. Б. Чеймберлин, співпільот Реймонд Норбай, один пасажир та одна пасажирка.

ДОМАГАЄТЬСЯ РЕЄСТРАЦІЇ НІМЕЦЬКИХ УДІЛІВ.

Нюйорський конґресмен Селер вніс проєкт закону, на основі якого всі німецькі корпорації, котрі не виплачують по часті або зовсім американцям за їх шери (уділи), мають реєструвати в американськім уряді всі свої посілости в Злучених Державах. Селер каже, що в цей спосіб американські власники уділів у німецьких підприємствах зможуть стягнути коло 150 міліонів долярів.

ЛЕТУНКА ВПАЛА В МОРЕ.

Гермелінда Бріонес, літаюча дівчина з Еквадору, впала по дорозі з Гавани до Кі Вест у море. Проїжджаючий товаровий корабель доглянув її і її механіка та, добувши їх з моря на чердак, урятував від смерти.

11 ОСІБ ЗАМЕРЗЛИ НА СМЕРТЬ.

У Румунії замерзли підчас останніх морозів 11 осіб у ріжних місцях. У Букарешті інтервеніювала 28 разів пожежна сторожа. В Семигороді в одному селі напало стадо вовків на череду овець. Є чималі втрати.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ 7-ЛІТНЬОГО ХЛОПЦЯ, ПОКУСАНОГО СКАЖЕНИМ ПСОМ.

Перед трьома тижнями на вертаючогось зо школи 7-літнього Василя Децика в Заболотові напав пес, кинув хлопця на землю та погриз його по руках і лиці. Хлопцеві впорскнено охоронні ліки. Всеж Децик зачав 20-го м. м. зраджувати обяви скаженини. Його перевезли до Снятина, а відтам мали перевести до Львова. Та в хвилині, коли чекали з хлопцем на стації, хлопець збожеволів і по жахливих муках помер.

__-сБ ун,__с Ев-- ИСЯ

ЯСНОВИД ОСОВЕЦЬКИЙ ПРО УКРАЇНУ.

Польський ясновид Осовецький ворожить, що цього року підуть німці в Україну через Румунію.

СЕНЗАЦІЙНА АФЕРА З ФАЛЬШУВАННЯМ ДОКУМЕНТІВ.

Варшавська поліція повідомила львівську поліцію, що від німецького жида Самуїла Гіршгорна відобрала фальшивий документ тотожности, що його видав львівський маґістрат. Гіршгорн признався у слідстві, що за згаданий документ заплатив урядовцеві Болеславові Маліновському 200 зл., хоч він спершу домагався 2,000 зл. У звязку з цією аферою поліція арештувала урядовця Б. Маліновського, двох свідків: Процика і Калитовського, які потвердили тотожність Гіршгорна, власника камениці при вул. Під Дубом, Самуїла Дінера, який зголосив, що Гіршгорн у нього мешкає та писарчука М. Цінцюрака. Свідки і Цінцюрак дістали по 3 зл.

ПЕРШИЙ ВЯЗЕНЬ У ВАТИКАНІ.

Ватиканський суд засудив Марія Політі, касієра ватиканської бібліотеки, на 4 роки і 4 місяці вязниці за крадіж. Виявилося, що Маріо Політі вів довший час подвійне життя. В день совісно сповняв свої обовязки касієра ватиканської бібліотеки, а в ночі виїздив до Риму, де гуляв з дівчатами легких обичаїв. На ці забави треба було багато грошей і тому веселий Маріо допускався грошевих зловживань.

РОБІТНИК ЗГОРІВ ЖИВЦЕМ ПІДЧАС ПИЯТИКИ.

У Львові згорів барак на будові при вул. Карпатській 13 (біля Собінського), а в ньому робітник Вл. Лівач. Виявилося, що Лівач вернувся саме з товаришами з пиятики і згорів, будучи пяним.

126,000 ОСІБ ВИЕМІҐРУВАЛИ МИНУЛОГО РОКУ З ПОЛЬЩІ.

Статистичний уряд у Варшаві ствердив, що за 10 місяців минулого року виеміґрували з Польщі 126,000 осіб, з того до европейських країв 106,000, а решта до позаевропейських.

ПІШТУ ФЕНЦИКА БЕРУТЬ У БУДАПЕШТІ НА КПИНИ.

Один із будапештенських часописів обговорює виступ Пішти Фенцика в будапештенськім парляменті під глумливим заголовком: „Оце Фенцик!" Той часопис подає таке:

„Пан посол Фенцик розрадував нас своїм оповіданням підчас того напруження, яке настало в парляменті. Ми вдячні йому за його жартиказки. Посол Фенцик говорив, що мандрував по 7 державах, переїздив навіть казкове море, із неодної миски їв страву, але ніде йому страва так не смакувала, як капуста й солонина мадярського селянина. Пан Фенцик нагадує того французького короля, що кожному свому підданому бажав курки на столі, тому, що сам любив варену курятину, як п. Фенцик любить капусту з солониною. Депутат Фенцик у своїй фантазії описав усе краще, як у казці. Пан Фенцик крутив лиш про тих мадярських селян, що їдять солонину й капусту, та він не заглянув до тих курних хат і пивниць, де нема ні капусти, ні солонини. Там селяни чують лиш кручення у шлунках. Добре булоб, якби всі селяни мали капусту й солонину, але ті казки, що їх п. Фенцик оповідав, це лише справді жарти".

НАМАГАЛИСЯ ПРОДІСТАТИСЯ ДО ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Окружний суд у Пинську розглядав справу ватаги, яку зорганізували в липні м. р. на Поліссі, що пройшла кордон і продісталася до червоної армії. Ватагу зорганізував М. Базиляк, літ 35. Він звербував 24 молодих людей, переважно у віці 17 до 20 літ, і обіцяв їм вільний проїзд до Еспанії. Поліція довідалася про справу в останній хвилині. Коло Деревна прийшло до зудару; був ранений один мужчина, а одна жінка згинула. По стороні поліції був ранений асп. Кренжель. 18 осіб арештували. Суд засудив Б. Базиляка на 12 літ вязниці, а інших на кари від 2-ох до 8-ох літ.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ МОСКВОФІЛЬСЬКОЇ ПРАГИ

ХУСТ. — Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" подає, що в Хусті, столиці Карпатської України, влаштовано бурхливу демонстрацію, звернену проти централізаційної політики Праги. Причиною цеї демонстрації було призначення празьким федеральним урядом до уряду Карпатської України ґенерала Льва Прхлі як міністра без портфелю. Це назначення було для всіх великою несподіванкою. Про нього не знав нічого навіть премієр о. А. Волошин. Провід демонстрації був у руках недавно зорґанізованої Карпатської Січи. Бесідники гостро атакували празький уряд, кажучи, що він вертається до давньої централізаційної системи давнього уряду, нарушує незалежність Карпатської України та відносини між чехами й українцями. Так схарактеризував поступок Праги між іншим Федір Ревай, брат міністра Карпатської України. Він зажадав, щоб чеський премієр Беран уступив з уряду, якщо він не може погодитися з правдивими почуваннями населення Карпатської України і продовжує москвофільську політику. Інші бесідники представляли чеських москвофілів як ворогів змагань до створення Великої України.

„Геть з чехами".

Що демонстрація була голосна й бурхлива, видно найкраще з цього, що підчас неї піднимались оклики „геть з чехами". Частина демонстрантів вдерлась до державного будинку і поздирала чеські державні емблеми. Під вечір настав спокій. Переведено арешти.

ПОЛЬСЬКИЙ, А НЕ НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

ХУСТ. — Стверджено, що в Хусті створено польський консулят. А заперечено, що в Карпатській Україні існує німецький консулят. Кажуть, що там перебувають тільки „націстичні функціонарі".

ПАДЕРЕВСКІ ЗНОВУ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

ВАРШАВА. — Перебуваючий у Швайцарії польський музика Гнат Падеревскі запропонував польському урядові свою поміч у боротьбі з „українською пропаґандою". Заявив, що готов для цеї цілі вернутись до Польщі.

„НЄХ ЖИЄ ПОЛЬСКА!"

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що в Мукачеві, що тепер є під Мадярщиною, відбулася маніфестація за спільну мадярсько-польську границю, підчас якої кричали „Нєх жиє Польска".

ВИТАЮТЬ ФЕНЦИКА.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" подає з Вильна, що там відбулося польське віче в справі спільного польсько-мадярського кордону. Ухвалені резолюції рішено вислати „докторові Фенцикові, водзові вальчонцей о вольносць людносці подкарпацкей".

ЛЮТІ НА УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

КРАКІВ. — „Ілюстровани Курер Цодзенни" дуже подразнений тим, що в останніх тижнях українські робітники зачали громадно виступати з професійних союзів, що є під кермою Центральної Комісії Професійних Союзів. Часопис каже, що робітники виступають з тих союзів, які є в східній Галичині. Та довідується, що робітники-українці заявляють, що поступають так тому, щоб тим способом відповісти на польські маніфестації, влаштовані з нагоди 20-ліття незалежности Польщі, а зааранжовані Польською Соціялістичною Партією враз з Центральною Комісією Професійних Союзів.

ЗАЛЯКАНІ КУРСАМИ.

ВАРШАВА. — „Курер Польскі" подає, що тепер уже знати, звідки виходять аґітатори протипольських демонстрацій. Є ними, як пише ґазета, учасники курсу, влаштованого в Данціґу українським національно-соціялістичним відділом. Є там 65 учасників, що походять головно з Польщі.

ПОЛЬЩА ОРҐАНІЗУЄ СВОЮ ІМІҐРАЦІЮ.

ВАРШАВА. — Роблять великі приготування для третього зїзду поляків, що живуть поза границями Польщі. Зїзд відбудеться цього літа. Польська політика хоче затіснити звязок з 8 і пів міліона поляків, що живуть по ріжних краях, щоб їх використати для пропаґанди в користь Польщі. Цьогорічний зїзд має бути маніфестацією польського патріотизму поляків із заграниці.

НОВИЙ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ.

МОСКВА. — Совєти переведуть новий перепис населення, бо той, що його перевели минулого року, зовсім нездалий. Його навіть не пробували оголошувати. Казали, що це „вороги народу" не дали змоги перевести навіть перепис. Тепер підготовлено 400,000 переписників, що мають уже виконати роботу як слід.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАНОВИЩЕ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

О. Августин Волошин, премієр Карпатської України, дав, у Празі інтервю Г. Ґедієві, европейському кореспондентові „Ню Йорк Таймсу", і в нім порушив важні питання української й европейської політики.

Цих питань порушено цілу низку, бо Карпатська Україна має нині багато більше міждержавне значіння, якби можна вносити з її невеликої території й нечисленного населення. Між цими порушеними питаннями на самому першому пляні треба підчеркнути питання державно-правного відношення Карпатської України до Чехословаччини.

Як звісно, за це питання були поважні спори між населенням Закарпаття й урядом Чехословаччини від самої хвилі, коли історична доля злучила Закарпаття з Чехословаччиною. Українське населення ніколи не було вдоволене з правного формулування цього відношення чеським урядом, а ще більше практичним переводженням законно установленого відношення. Тому й було це зовсім природньою річчю, що підчас останньої кризи, яка зависла над Чехословаччиною, Закарпаття зажадало ревізії цього відношення. Розмова о. Августина Волошина з американським кореспондентом власне кидає світло передовсім на це відношення.

У своїй розмові о. Волошин говорить про відношення між Карпатською Україною й Чехословаччиною як про конфедерацію. Це моглоб видатися необачною фразою з боку премієра або кореспондента, але коли трохи пізніше о. Волошин каже, що українці Карпатської України можуть вільними голосами зірвати свої звязки з Чехословаччиною, то можемо упевнитися, що слова „конфедерація" вжито не необережно, але з повним розумінням його значіння.

„Конфедерація" в дечому нагадує слово „федерація". Одно й друге слово означає звязок, у цьому випадку державний звязок. Одначе між ними є поважна й сутня ріжниця. Коли під федерацією розуміється такий звязок країв, при котрих кожний край заховує в середині свою відрубність, але назовні цеї відрубности порушувати не може, то конфедерація означає власне такий звязок двох або більше одиниць, у котрих кожна може по добрій волі зірвати цей звязок.

Історія світу знає цілу низку таких звязків. Американські кольонії зорганізувалися були спершу в конфедерацію. Ріжні держави Німеччини зорганізували були проти Наполеона теж конфедерацію держав. Американські південні держави в часах Лінкольна теж стояли на становищі конфедерації, себто права відступлення від юнії. Найважнішою конфедерацією в світі є Швайцарія, що й по нині складається з 22 автономних кантонів, з котрих кожний має право своєю свобідною волею відступити від загального союзу.

Зо слів премієра Волошина видно, що українці станули на становищі, що Карпатська Україна має бути звязана з Чехословаччиною конфедеративним способом, себто їй має прислугувати право цей звязок за своєю волею зірвати.

Єво Прамати, від сліз отрися...

(Надіслане з краю).

Всі вікна маленького сільця над Вислоком заясніли веселими світлами, бож сьогодні Святий Вечір. В одній лише хижині на краю села темно. Неначе ніхто там не живе. Стріха до половини обдерта з соломи, у вікні одна лише шиба біліється сніжними зірками, що блестять до місяця, а в інших віконних рамцях чорніється якесь лахміття. Біля загати шопа, а в ній трохи сухого листя. Зпоза шопи вибіг якийсь худий псисько та почав жалісно вити. Холодно йому, може до хижі хоче, та хто його туди впустить, як там пустка, нікого нема. Не можуть же бути там люди й сьогодні не засвітити хочби малесеньку лоєву свічечку та не заспівати „Дивная новина".

Та ні, хтось там живе. Відхилилися двері, а на чорному тлі темних сіней звилася жіноча постать.

— Бриську, ти чьо так плачеш? Іщи ти мі жалю задавай. Подь гев до хижи, загрієшся.

Псисько завертів хвостом та вскочив у темну глибінь сіней. За ним подалася й жінка, згодом зачинилися двері, стукнула засувка та знову якась сумовита тишина запанувала біля самітньої хижини. Лише під ледяною покривою Вислока хлюпотіли незамерзлі рештки водиці.

Десь на другому кінці села співають колядники. Вийшли на дорогу й поспішають долі селом. Вже колядують у Ковалевої Ксеньки, дістають заплату-коляду та йдуть далі. Завертають до старого Зубаля, багача на все село. Не довго там були; мабуть не запросив до хижі, може й коляди не дав. Вийшли знову на дорогу.

— Вертаймо назад, — почувсь один голос.

— А до Євки Василевої не підеме?

— Та смоть, там уж не світиться.

— То її збудиме.

Вже стоять під віконцем самітньої хатини.

— Ци позволите колядувати?

Тихо, нема відповіди.

— Та колядуймо так.

Залунала пісня-коляда: Нині, Адаме, возвеселися, Єво, прамати від сліз отрися...

Відспівали коляду, а з хижі ніхто не відзивається.

— Юрку, задуркай до двери.

Юрко стукає костуром у двері, приговорюючи:

— Отворте пильно, бо ґ ноги зимно.

Двері відхилились і ціла громада колядників щезла в сінях хатини. Згодом заблимало якесь слабеньке світелко крізь одиноку шибу у вікні.

Ходім теж у цю хижину.

Біднесенька обстанова: один стіл, одно ліжко, лава під вікном та велика глиняна піч. На ліжку дві дівчатка, котрі щойно побудилися зо сну від цього гармидеру, що його вчинили колядники, а серед хижі Василева Євка. Струнка, гарна молодиця, але наче якоюсь хворобою змаргана, бліденька на лиці та збентежена несподіваною гостиною колядників.

— Та хибаль вам „Боже заплат" повім, бо я бідна, сами знате, як я жию. Гнес такой сьвато великой, велия, а я з ґівчатисками пісни бандурки їла, напомацки такой, бо не било чим засвітити. Кедбисте си тепер сами не засвітили, то бим ани не знала, хто до мене з колядою приходив.

— Ви ся, хресно, тим не турбуйте, жесте гнес бідни; верне ґазда з Гамерики, то инакше буде.

— Ой, буде там инакше, мій Юрцю коханий, де він там верне, пят років не пише, певні уж не жиє, а я тут ниякої радоньки дати си не можу. Виділисте мою стріху, гет еї киччки позривала, ріжу на січку, бо мі коровиця згине до весни. А пак што я без корови зробю?

— А чьом ви до нас не пришли, хресно, та троха там тої паші, а то бисме ся поділили.

— Не любю, Юрцю, никого просити.

— Йой, якисте ґонорни, за то так бідуете. А мате хоц даяку курку?

— А є там штоси дві ци три.

— Но, то мате зерно для курок. Штосме наколядували, то вам лишаме. А ту мате пампушки для ґівчатиск, о, смотте, як ся позерают.

— Воз си, Марисю, воз не ганьб ся, — заохочує Євка свою донечку, — і Ксені дай, може даколи і нам зийде різдвяна звізда.

Дівчатка зловили за пампушки та аж зраділи від несподіваного щастя.

А колядники заспівали ще коляду, одну й другу, пожартували та пішли. За ними вибіг і Брисько, бо теж облизав одного пампушка, то міркує собі, дадуть ще більше.

Євка сіла біля дівчат на постелі й задумалася.

— Нате, мамо, скоштуйте, яки добри пампушки з олієм, — промовила Ксенька, підсуваючи мамі під ніс надкушений пампушок.

— Їдж, дитино, сама, їдж, я ся обийду.

І знов тишина в кімнаті. Лише Брисько надворі щось неспокійно воркотить, вискочив на загату перед вікном, та наче допрошується, щоб його впустити до хати, то знову побіжить за хату, та наче радісно когось зустрічає. Раптом почав несамовито вити. Євка почала застановлятися, чи це може знову які колядники надходять, бо чути якісь голоси надворі; хтось наче приїхав, бо немов причулось їй, наче хтось закликав до коней: тпрру.

Легкий стукіт у двері. Євка побігла до сіней:

— Хто там?

— Отворте, свої люде.

Євка відчинила двері. У сяйві місяця зобачила якогось пана, біля саней порався якийсь чоловяга, котрий почав здіймати з полукішків ріжні клунки та таскає прямо до сіней.

— Не пізнаєш мене, Євцю?

— Василю мій! — крикнула Євка та прожогом біжить у хижу:

— Діти, ластівочки мої, до нас теж засвітила різдвяна звізда: тато приїхав з Гамерики.

Гр. Гануляк.

Румунський часопис про Карпатську Україну

Визначний букарештенський щоденник „Фронтул" містить велику статтю про Карпатську Україну під заголовком „Румунія й Карпатська Україна".

Наводимо деякі витинки з тієї статті:

„Підкреслюємо на початку, що взаємні відносини між румунським королівством і українською підкарпатською републикою були все дуже добрі, бо вони спиралися на принципі національностей і задержанням спільної границі. Навіть при оголошенні державної програми премієр Карпатської України, монсіньор Волошин, проголосив повну рівноправність мароморoських румунів з українським населенням.

„Не є несподіванкою, що румуни заявили свою приналежність до Карпатської України, коли мадяри юдейського віроісповідання агітували за прилучення цілого краю до святої корони. Ревізіоністична пропаґанда юдео-мадярська зросла, коли до неї прилучилася Польща. Але все це противиться принципові самовизначення народів, проголошеному в Мінхені, і тому ця мадярська пропаґанда почала вишукувати неправдиві арґументи. Спершу користувались вони історичними й банальними арґументами, потім перейшли на тактику комітаджів. Озброєні мадярські банди пробували викликати розрухи і паніку між українським населенням, щоб дати нагоду до інтервенції мадярській і польській армії. Жиди, котрі підчас бувшого чеського режиму творили кадри лівих партій, зробилися нараз мадярськими націоналістами, грозячи населенню, що вимре з голоду, як не буде голоситися по мадярський хліб. Але як набіги мадярських банд так і жидівська агітація не дали жадних висідів, бо денно приходять сотки селянських утікачів із окупованих мадярами територій. Вони оповідають, що урожай українських селян був сконфіскований, а навіть доми „Просвіти" були перетворені негайно в „доми ім. Гортія". Всетаки бачимо, що мадярська ревізіоністична пропаґанда, ведена інтенсивно майже два десятиліття, а в останні часі ще більше скріплена на Підкарпатті, проваліоється тепер внаслідок слушности українського становища. Головною причиною їх невдачі була й інша мадярська версія: створення фікційного населення мадярсько-руського. До цієї мадярської імпровізації вони собі змінили статистів: замісць баронів, жидів уживали непевних елементів з царської російської еміґрації, щоб створити непорозуміння серед карпатського населення. Але українське автохтонне населення з тою самою мовою, вірою й обичаями, як і по тім боці гір у Галичині, не має жадних звязків з „русскими", від котрих вони є відділені не лише територіяльно, але творять окрему расу.

„З теперішньою проблемою Карпатської України пригадується рівночасно минувшина, повна терпінь українців і румунів з часів панованъ російсько-мадярських. Існування української карпатської держави є визнання принципу самоозначення народів, є категоричним моментом даним імперіялістичним претенсіям, але й офіціяльним відновленням давних приятельських відносин між румунами й українцями, яких життєві і загальні інтереси можуть координуватися лише в карпатськім секторі". — (П. С. Карп. України).

СОВЕТИ ПРО СОВЕТСЬКУ ФЛЬОТУ

„Красний Флот" з 14. грудня 1938 р. пише про шкідництво на военно-морськім теоретичнім фронті та про діловитість і підлабузність в оперативно-тактичних питаннях. Торію закидувано та притримуваноcя заскорузлих традицій. Командири не хотять признатись до того, що вони відстали від дійсности. До тих, що щось знають, відноситься ворожо і щіпають їх іронічними насмішками. В советських командирів багато амбіції, але дуже мало амуниції. Люди бояться виступати назверх зо своїми, навіть добре передуманими думками. Газета заступає думку, що авторитети военно-морської науки повинні виступити отверто зо своїми думками щодо морської теорії. Мовчанка не причиняється до зросту теоретичної думки й активности мас. Досі вороги народу гальмували дійсну наукову працю у военно-морській области.

Про порядки в фльоті подається такі факти: в одній з частин балтійської фльоти листоноша та його приятель не доручували бійцям грошевих переказів, а забирали їх гроші собі. Ті гроші пропивали. В тій самій частині зо складів пропадали одяги. Виявилося, що крали їх самі працівники складу, а придбані за те гроші пропивали.

В Ленінграді мав великий доклад капітан 3. р. А. К. Евсеев. У ньому він вияснив, у чому полягала ворожість усього дотеперішнього проводу фльоти. Представники старої морської школи (Жерве й інші) займались лише розробленням теорій старої фльоти і тим ставилися впоперек думкам нових, уже советських стратеґів. Особливо вийшла була через те путанина в означенні поняття війни на морі. Жерве доказував, що ціллю фльоти є опанування моря, а советські фахівці доказували, що ціллю фльоти є знищення збройних сил ворога. Те саме було і ціллю війни. Тому теоретики старої школи доказували, що Советам потрібна фльота з міцних лінійних кораблів. Молода школа (Лудри й інші) відкидали думку повного опанування моря як буржуазний винахід. Твердили, що бльокада тепер неможлива, а тому і панування на морі неможливе. Тою теорією хотіла молода школа демобілізувати настрої советських мас та улекшити ворогам напад на СССР. Найновіша школа доказує, що бльокади є нині можливі, існують підводні човни та водолетунство. Ворог може бльокувати СССР таксамо, як і СССР може підготовитись до бльокади ворога. Лінійні кораблі, як наймогутніший засіб наступу й оборони, дуже потрібні советській фльоті. Молода школа твердила, що до війни не треба будувати багато кораблів, бо їх можна вибудувати підчас війни. Далі вона твердила, що на ворога не треба наступати, а лиш очікувати його наступу в заздалегідь підготованому для бою місці з міцною береговою обороною. Докладчик робить висновок, що і стара і молода школа шкідливі для Советів, бо вони зводились до одного: шкодити Советам. Між іншим характеристичне, що давніші советські фахівці основували свої думки на підставі якихсь розвідних звітів з Англії, що, як видно тепер, були фальшиві. Отже до всього доводиться ще ствердити, що і в советській розвідці працювали вороги народу і режиму.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГУЦУЛЬСЬКА РЕПУБЛИКА

(Двацятьліття ясінського зриву 1918—1919. р.).

(9)

До вязниці зайшов підполковник Підгірний, член української дипльоматичної місії у Букарешті, якого туди вислав на приказ влади у Станиславові посол ґенерал Дельвіґ. Він відвідав келії полонених гуцулів, а коли на власні очі побачив, у яких жахливих умовинах живуть гуцули, заплатив ще тогож дня для них обильний обід, дав їм папіросок і гроші та подбав, що від того дня діставали порядні порції хліба.

Третього дня після приїзду підполковника Підгірного полонених перевели до порядних військових бараків і вони діставали вже ліпший військовий харч. Також змінилася поведінка румунів супроти полонених, а місцевий Червоний Хрест подбав, що діставали крім того харчі та найконечніше білля.

Причиною тієї дивної зміни було, що станиславівська влада вкінці рішилася проголосити полонених гуцулів із Закарпаття частиною свого війська.

ВТЕЧА ГУЦУЛІВ ІЗ МАРМОРОСЬКОГО СИГОТУ. — ВТІКАЧІ У СТАНИСЛАВОВІ.

Вістка про невдачу гуцулів коло Мармороського Сиготу рознеслася скоро по всьому краю. Розносили її ті, яким удалося врятуватись після нещасного бою, а також поширили її телеґрафічно мадяри, щоби заохотити своїх земляків до відплати на гуцулах, які зважилися робити повстання.

Комнадантом залізничої станції, як уже згадано, був Василь Клемпуш, який обслуговував телефонічну сполуку наступаючої гуцульської армії з провізоричною владою, яка утворилася в Ясіні. Той проворний гуцул дуже занепокоївся, коли нещасного 18. січня нараз переконався, що його телефонічна злука із земляками в Марморoськім Сиготі нараз перервалася. Не сподіваючися нічого доброго зібрав усіх своїх земляків, які були недалеко від стації та пильнував телефонічних дротів, щоб хто не ушкодив. Та тоді вже місцеві мадяри довідалися телефонічно з дирекції лісів про невдачу гуцульського війська коло Сиґітської Комори. Роззброєні жандарми скоро зорганізували розпущену мадярську народню ґвардію та спіських кольоністів. Укриту зброю добули знову і те неправильне військо зібралося в південній частині міста Рахова, на т. зв. Вербнику, й готовилося напасти чисельно слабу гуцульську залогу, яка була зайняла будинок міської школи.

В той час переїздив від Бичкова одинокий поїзд, якому вдалося втекти із Сиґітської Комори, заки її зайняли румуни. Той поїзд зараз стали обстрілювати мадяри, заки ще доїхав на стацію. Гуцули, що були в поїзді, відповіли такою сильною пальбою, що мадяри не відважилися підійти ближче до залізничого шляху. На стації поїзд зупинився, одначе лише на кілька хвилин, щоби тільки командант стації з іншими гуцулами міг дістатися до поїзду. Один із передових орґанізаторів ясінського повстання, молодий Дмитро Німчук, поінформував наборзі Василя Клемпуша про те, що сталося. Оба рішили відїхати до Ясіня. Поїзд знову подорозі обстрілювали із північної рахівської німецької кольонії, званої Ціпсерай. Одначе люди, що були в поїзді, не потерпіли ніякої шкоди. Була крайня пора, бо тоді вже дійшло в Рахові до насильств. На головнім шляху розшалілі мадяри розстріляли безборонного заступника війта Попенка, школу, в якій мешкав командант міста, молодий галицький старшина з кількома місцевими вояками, яких Василь Клемпуш у пору не вспів повідомити, закидали мадяри ручними ґранатами. Командант був тяжко ранений відломком ґранати в голову, інших вояків мадяри схопили, тяжко збили та післали слідом за іншими полоненими з Великого Бичкова й інших міст до Мармороського Сиготу.

А, Гуцули, що врятувалися втечею до Ясіня, не почувалися вже і там безпечними. Щоби внеможливити погоню, пустили вділ залізничого шляху тягарові ваґони. Та за ними вже ніхто не пустився був у погоню, тому ті ваґони не спричинили ніякої катастрофи.

Гуцульська влада не чулася вже безпечною на Закарпатті, тому втекла до Галичини, до Ворохти, а з нею багато її прихильників. Її делеґація під проводом Василя Клемпуша вибралася зараз до Станиславова. Тут жалілися перед диктатором Петрушевичем на недбайливість і легкодушність галицьких старшин, які командували гуцулами та домагалися, щоб влада д-ра Петрушевича вставилася за полоненими та щоб ясінським гуцулам дати нову підмогу. Влада д-ра Петрушевича звернулася за посередництвом своєї місії в Букарешті до румунської влади, заявила, що полонені гуцули, це частина її правильного війська, та подбала (як уже вище згадано) за покращання їх долі.

Так то гуцули видісталися із незавидного положення і відтоді вже румуни поводилися з ними, як і з іншими полоненими вояками. Коли ж прийшли настільки до здоровля, що були здібні до праці, поприділювали їх до ріжних промислових фабрик, млинів, маґазинів і великих посілостей, де вже з ними краще поводилися. А що працювали ліпше, ніж ліниві місцеві румуни, і тому, що були чесні, господарі їх собі дуже сподобали, а навіть і добре платили їм. Про тих, що осталися в Семигороді у військових бараках, або які туди вернулися з ріжних робіт, дбав Український Червоний Хрест, який уладив теж для них ріжні освітні курси.

(Кінець буде).

РОДИНА НА ЩЕДРИЙ ВЕЧЕР

(Народня щедрівка).

**Чи дома, дома, пане господарю?
Щедрий, добрий, святий вечір!
Пане господарю, всему доматарю!
Чи позволите дім веселити,
Дім веселити, діти побудити?**

**Є вони дома, сидять кінець стола,
Колачі крають, вечерю вечеряють;
Тай вечеряють самі з собою,
Самі з собою, з свойов женою;
З свойов женою тай з діточками,
Тай з діточками, як з голубочками.**

**Дай вам, Боже, що в Бога жидаш,
Барзо немного, невеликого:
Дайже вам, Боже, на двір щастячко,
На двір щастячко, в дім здоровлячко,
На двір щастячко на худобоньку,
На худобоньку на роговую,
В дім здоровлячко на челядоньку,
На челядоньку на домовую.
Дайже вам, Боже, в пасіці рійно,
В пасіці рійно, в оборі гнійно,
В пасіці рійно, в кошарі плідно,**

З ДНЯ

„ЧУЖА ІНТРИГА".

Історія в останніх повоєнних роках занадто тяжко била нас по лобі, щоб ми нині ще вірили в „правду без сили". Ні, сама правда, щоб яка була гарна, без сили, без полків, гармт і готовости зорганізованих громадян боронити її, нічого не варт. Вороги сміятимуться з цеї правди, топтатимуть її. І хай чиєсь серце завмирає з сорому і болю, — нічого не поможе. Правда сама, своїми власними силами, не вийде на верх, не поконає брехні.

За правду треба комусь боротись. Той, хто вірить у неї, мусить бути готовий станути до боротьби з тим, хто зневажає і топче її. Коли якась правда не має таких поклонників, то вона ніколи не стане дійсною правдою, ніколи не буде впроваджена в дійсне життя, а пропаде, мов неплідна думка.

НАШУ ПРАВДУ ТОПТАЛИ.

Тих повоєнних терпінь, які зазнав наш нарід, вистарчить уповні, щоб витягнути з них цю сумну науку. Ми хотіли жити власним життям, боролися за свою самостійність, а вороги говорили, що наші визвольні змагання це „чужа інтрига". Не помагала наша окрема мова, наше національне мистецтво, сотки тисяч жертв, зложених за нашу самостійність. Все це було — „чужа інтрига", а наша рідна мова — „діялект"; а рідне мистецтво — „льокальний фолькльор".

Боролись ми культурно, до ворогів відносилися з пошаною. А проте ті вороги представили нас перед світом як бандитів. Борольсь ми з большевизмом, а проте з нас робили большевиків. Боролись ми з погромами, а проте називали нас „жидівськими погромниками". Боролись ми за віру і релігію, а проте представляли нас як „безбожників".

ВОНИ ВИГРАЛИ.

І треба признати, що світ їм повірив, а не нам. А повірив їм тому, що в них була більша сила, і вони вийшли переможцями. Колиб ми вийшли переможцями, то наша правда вийшлаб на верх, а те, що вони говорили, вийшлоб очевидною брехнею. Як усюди, так і тут сила рішила, що називати „правдою", а що „брехнею". Хіба після такого тяжкого досвіду можна дивуватися, що українці також починають звертати увагу на силу?

А придивімся до того, що діється сьогодня: і сьогодня топчуть нашу святу правду, а наші національні змагання називають „гітлерівською інтригою". І роблять це впертo, не звертаючи найменшої уваги на наші заперечення, на наші наявні докази, що воно не так. Бо чи може бути сильніший доказ, як той, що сотки тисяч українців згинули за нашу самостійність тоді, коли Гітлерові і не снилося, що він буде при владі? Або доказ, що на наших територіях існувала могутня держава вже тоді, коли германські племена ще самі були національно роз'єднані й боролися між собою?

Та це не помагає. В очах ворожих нам кол ми далі „німецька інтрига". І цей аргумент буде так довго промовляти до переконання інших, як довго ми не видигнемо своєї власної сили і при помочі неї не накинемо своєї правди.

ОБЕРЕЖНО.

З того ясно виходить, що сила рішає. А всежтаки і з силою треба бути обережним. Бо, як виказують докладні студії історії народів, сила без правди в далекім бігу вивітріє і всихає. На простацькій брехні можна їхати тільки якийсь час. Почуття, що якась людина сидить на простацькій брехні, на далеку мету викликує несмак навіть у тої людини. А вслід за тим паралізує її силу, динаміку, охоту.

З другого боку, кріпка віра в якусь правду викликує завзяття; викликує обурення на тих, що ту правду топчуть. Вслід за тим та понижена правда творить біля себе борців; творить видиме і невидиме військо, готове своє моральне обурення перемінити в акцію, в фізичну силу.

ТРЕБА ВІРИТИ В ПРАВДУ.

Але в цю свою правду треба палко і щиро вірити. Коли хтось сам вагається, чи його правда справді добра, а ворог, чи справді бреше, то за ту свою правду він не захоче витревало боротись. „Правда" це така річ, до якої важко примінити якісь всесторонні, універсальні міри. В більшості наша субєктивна віра рішає про правду.

Та, з другого боку, вистерігатися треба й субєктивного засліплення, яке під впливом хвилевого пориву брехню може називати „правдою". „Правда", не звертаючи уваги на свою субєктивність, своє праджерело має в таємній, релігійній, всеохоплюючій етиці. На сторожі цієї етики стоїть наша совість. На коротку мету людина може обдурити себе. Але на далеку мету совість викриє брехню і нею спаралізує завзяття, енергію і динаміку людини. Лицарі брехні не дойдуть до цілі.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS ASK HELP TO GET FREEDOM

Charge Poland foments Trouble and Commits Acts of Vandalism.

Demanding the formation of an interantional commission to make a thorough investigation of recently reported acts of terrorism against their people in Poland, Pittsburgh Ukrainians yesterday called upon "the great democratic countries of the world" to support 45,000,000 European Ukrainians in their struggle for independence.

A resolution embodying both a bitter denunciation of the Polish government and an appeal to "civilized" nations for moral support was adopted at a mass meeting of representatives of Ukrainian fraternal and relgious organizations in the Fort Pitt Hotel.

Copies of the resolution, according to persons in charge of the meeting, will be sent to President Roosevelt and to the leaders of the more important European powers.

Vandalism Charged.

The vigorously worded statement accused Poland of "intentionally destroying over 150 churches and other cultural and humanitarian institutions—in some instances, whole villages—closing schools, libraries and other cultural societies," and of "encouraging vandalism in the Ukrainians provinces, where organized bands of vandals have attacked, beaten and mutilated innocent and defensless men, women and children, demolished buildings of Ukrainian societies, cooperatives stores and factories while the Polish police force was standing idly by."

The Polish government also, the resolution charged, acted "in unison with Hungary to send armed bands of ruffians into Carpatho-Ukraine to terrorize a peaceful populace so as to create an impression, abroad of the existence of unrest and discord among the people."

Resolution Adopted.

The resolution was adopted following an address by Dr. Luke Myshuha of Jersey City, N. J., editor of the Ukrainian "Daily Svoboda" and delegate to the recent conference in Europe at which the Ukrainians of Czecho-Slovakia were granted a greater measure of self-government than they had enjoyed prior to the signing of the Munich pact.

Dr. Myshuha declared that his people in Russia, Hungary, Poland, Rumania and Czecho-Slovakia are as much deserving of democratic sympathies as the oppressed Jews of Germany.

(Pittsburgh Post-Gazette: Monday, January 16, 1939.)

Дослівно.

Жінка купила собі дорогий капелюх. Муж незадоволений.

— Направду, — каже, — це гріх купувати такий дорогий капелюх...

— Будь спокійний, — відповідає жінка, — той гріх упаде на мою голову...

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ ТА ІНШИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

відбудеться

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ ПРОТИ ПОЛЬЩІ

і в справі ДОПОМОГИ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

В НЕДІЛЮ, 22. СІЧНЯ 1939. РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ. — ПОЧАТОК У ГОДИНІ 2. ПОПОЛУДНІ.

Головним бесідником буде д-р Л. МИШУГА, наочний свідок творення Карпатської України, а крім цего будуть промовляти інше місцеві бесідники в українській та англійській мові.

Українці та українки! Проситься Вас всіх численно прибути, щоби своєю присутністю гідно заманіфестувати свою солідарність проти переслідувань ворогів на рідних землях, та притім частинно сповнити свій національний обовязок, складаючи жертви на піддержку дальшої боротьби за визволення всіх земель в одну незалежну соборну Україну.

ЗА КОМІТЕТ ВІЧА: **В. Гречук,** предс.; **В. Береза,** секр.; **М. Стрілець,** кас.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Діяльність Громадянської Ліги.

Ще року нема, як у Клівленді зорганізовано Громадянську Лігу, якої головним завданням є помагати українцям в набуванню громадянських паперів і брати активну участь в американському політичному житті.

Тому, що Ліга є суто національною організацією, не забуває вона й про загально українські справи, й морально та матеріяльно піддержує їх.

З каси Ліги, хоч іще бідної, виасигнувано $100 на Культурний Город у Клівленді, а на останніх місячних зборах члени ухвалили $50 на Карпатську Україну. Хоч Ліга є наймолодшою організацією в Клівленді, проте в Культурнім Городі й у жертвах на Карпатську Україну ніхто не перевищив її.

Пишу цих кілька слів не для марного пустомельства, але тому, що у важних справах, якою тепер являється Карпатська Україна, організації повинні жертвувати більше грошей.

$100 на Культурний Город і $50 на Карпатську Україну передано Злученим Організаціям у Клівленді.

Михайло Когут.

КЛІВЛЕНД, О.

Ще про большевицьке віче.

Вже давно українська кольонія в Клівленді викинула всіх національних зрадників поза дужки свойого організованого життя, уважаючи їх шкідливим і для України чужим елементом. Ніхто з чесних українців не звертав на них найменшої уваги, знаючи, що їхній юдиній роботі мусить прийти кінець.

З повстанням Карпатської України ці лякеї Москви хотіли засвідчити свою солідарність з найбільшим ворогом України, московським комунізмом, що так завзято поборює український визвольний рух.

З приказу Москви, наші большевики, дня 18-го грудня м. р. скликали всяку інтернаціональну голоту, щоб запротестувати проти Карпатської України, „фашистівського" уряду о. преміера Волошина й українського „фашизму" в Америці.

Крім усякого інтернаціонального шумовиння на це віче прийшли масово й українські націоналісти й інші свідомі українці, щоб стати в обороні української нації й перешкодити ренегатам в їхній руїнницькій роботі.

Раділи аранжери віча, коли побачили на салі таку велику публику, але якеж гірке розчарування стрінуло їх, коли з відкриттям віча на салі зчинився такий крик, що й слова не можна було почути, що говорили большевицькі ватажки. „Проч з Москвою", „Проч з яничарами", „Геть з кровавим Сталіном", „Слава Україні", „Слава о. Волошинові", лунало з уст соток присутніх перший раз у большевицькій галі в Клівленді.

Пінилися зо злости большевицькі яничари, що ці демократичні сили, що вони їх просили на протест, не дали нікому навіть хавки отворити.

Кульмінаційною точкою обурення була поява на сцені звісного большевицького агента з Ню Йорку, Ткача. Він відразу пізнав, що тут нема жартів. Побазікавши троха, як щур заховався в мишачу дірку, а оісля як зайчик стрибнув на автомобіль і пропав. Зміркував „герой", що „фашистівські гади" можуть наробити багато клопоту, з якого часом і тяжко вилизатися.

І так віче нічим зачалося і нічим скінчилося. По двогодиннім замішанні відспівано „Не пора" й всі піднесені на дусі розійшлися по хатах з вірою, що сповнили свій обовязок.

Слава тим свідомим українцям Клівленду, що вміли постояти гідно за українську справу й не дали зрадникам хулити нашої святости, а це: волі Карпатської України.

Думаю, що це лиш один спосіб, як нам позбутися цих московських наймитів, що чиряком сидять на українському національному організмі. Тепер ми є в наступі й нам треба це все інтернаціональне, здеморалізоване плюгавство вимести з нашої рідної хати.

Михайло О. Ярош.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

20-ліття Листопадового Зриву.

Заходами Укр. Цент. Комітету влаштовано в нашій громаді Листопадове Свято.

В неділю, 13. листопаду м. р., по Службі Божій о. М. Кузів відправив панахиду по впалих героях України. Підчас панахиди співав церковний хор під проводом дяковчителя Й. Заяця. На середині церкви виднілa стрілецька могила. На могилі: кріс, шабля і стрілецька шапка.

Дуже гарне враження викликали на присутніх шкільні діти, які ввійшли до церкви рядами й асистували при могилі підчас панахиди враз із сестрами-служебницями. При могилі асистували також хорунжі від місцевих відділів У. Н. Союзу, з українськими й американськими прапорами і група скавтів. По панахиді о. М. Кузів сказав високо патріотичну проповідь за наших героїв і за дальшу боротьбу України.

В годині 8. вечором почався в У. Н. Домі святочний концерт. Простора саля була битком виповнена місцевою і позамісцевою публикою.

В святочнім концерті брали участь: місцевий хор, під проводом дякувчителя Й. Заяця, хор з Обурн, Н. Й., під проводом учителя А. Двораківського, що був дуже добре вишколений, звідповідно добірними піснями. З подібним хором можна сміло виступати перед чужою публикою. А найбільшою атракцією був виступ дітей з місцевої української школи, під проводом сестер служебниць, які почали ту школу цьому два місяці й уже так гарно підготували дітвору.

Концерт відкрив І. Пігуляк і в коротких словах розказав про події, що відогралися 20 літ тому на наших землях і про боротьбу за волю України, яка ведеться до нині.

„Ви жертвою в бою" відспівав хор з Сиракюз, Н. Й.

„Двацять-ліття Листопадового Зриву" деклямував п. В. Прибила. Деклямація випала зворушливо і вміло. „Живи, Україно" співав хор з Сиракюз.

Живий образ, символічна стрілецька могила, кругом дітвора як мак на степах України, зо схиленими головками, в задумі всі, одні клячать, інші похило стоять, був до глибини душі зворушливий. Багато наших громадян в житті цього не бачили. Оце неоцінена праця тихих працівниць сестер служебниць.

Дальше забрав слово о. М. Кузів. Порівночим нашу боротьбу до американської, бесідник сказав, що воля України залежить від інших діл, від усього українського народу.

Дальше шкільні діти виконали такі точки: „Боже великий", Молитва за вітчину", „На могилі Стрільця" деклямувала Єлисавета Майкович. „Син-Дух і руїна України" деклямували в трьох: І. Гоцик, В. Лукачик, І. Гнатко.

Вправи хлопців з шаблями, під такт на пісні, „Гей, ви, Стрільці Січові". „Герої", деклямація І. Пінкосевич.

Хор з Обурн, Н. Й., під проводом п. А. Дворакiвського відспівав „Козака несуть", Леонтовича; „Через балку летить галка", Гайворонського; „Шумить гуде дібровонька", Лисенка; „Чуєш, брате мій". Ярославенка; „Коби скорше з гір Карпатів", Ю. Кириченка. Спів хору публика винагородила бурею оплесків.

Святочний реферат виголосив д-р Льонгин Цегельський і в годинний промові висказав вичерпно про події наших змагань від давніх часів до тепер.

Місцевий хор під проводом п. Й. Заяця відспівав: „Вже більше літ двісті", Кошиця; „Чуєш, брате мій", Кошиця. Знов наступила буря оплесків від присутніх. Далі був виступ нашого скрипака, п. М. Танасишина, який нераз прислужився до звеличення наших концертів. Своєю грою він чарував нашу публику.

В дальший програмі виступав чоловічий місцевий хор, деклямувала панна А. Заліська і виконала дуже добре свої танки. Хор з Оборн ще співав: „Ой горе тій чайці", „Тим, що впали", слова Лепкого, муз. Колесси; „Розрита могила". Котка; „Слава Героям", Ф. Сметани.

Заклик до збірки на українських інвалідів виголосив В. Осухівський.

Жертвували: У. Н. Дім $5; о. М. Кузів $2; по $1: М. Дидик, І. Міляр І. Фрайда, І. Кулик, А. Бочан, М. Гусак, А. Сембратович, Трепанюк, В. Карбівничак, А. Костів, М. Паньків, панна М. Кордунська, А. Гладун, В. Корняк, О. Дубіцький, К. Граб, панна М. Граб, Г. Туркевич, панна К. Бурий; по 75 ц.: П. Гусак, І. Робак: по 50 ц.: пані О. Когут, І. Кіщак, К. Карбівничак, пані А. Фішер, С. Костів, Л. Граб, К. Федайко, С. Козуб, А. Дембіцька, К. Сембратович, Ю. Масляк, К. Клия, М. Гринчук, В. Осухівський, Й. Заяць, Л. Ориніч, І. Пігуляк, В. Прибило, І. Сушевський, М. Мерва, М. Русин, В. Демяник, І. Лущак, пані А. Лушна, В. Гриник, П. Рибак, П. Гриник, К. Гладун, С. Костів; решта дрібними. Разом $94.65. В церкві підчас панахиди зібрано $19. Разом $113.65, які по відтягненні розходів вислано через „Обеднання" на українських інвалідів, а частину на Карпатську Україну.

Кінцеве слово сказав І. Пігуляк і закликав до протесту проти Польщі. Дальше прочитано резолюції, які приняли присутні одноголосно. Копії протестів вислано до Вашингтону, Англії, Франції, Німеччини й Італії.

Святочний концерт закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

Гавриїл Туркевич,
пресовий референт У. Цент. Комітету.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ню Йорк, Н. Й. — Між жертвами з маніфестації має бути: Марія Кирчів $10, М. М. Юрків $2.

М. Д., Шікаго, Ілл. — Лист з польського війська міг би нанести авторові шкоду, хоч і не подається імення. За це особливо гостро в Польщі карають. Зміст був би сильний тоді, якби був опертий на вичисленні фактів, бо такі факти можнаб потім використати. Але тільки факти!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖАНСТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11., відбудуться 22. січня, в годині 1. пополудні, в гали церковній на Вудвіл. Проситься всіх членів явитись на ці перші збори цього року і показати, що цей рік будемо ліпше працювати і дбати про розвій нашого відділу. Є також дуже важні справи до полагодження, отже кожний член обовязково повинен явитись, щоби опісля не нарікав, що він цего не знав, або не чув. Просимо всіх зачати новий рік в згоді і кооперативі, разом всі до праці. — Т. Волощук, секр.

СЕЛЯНСЬКИЙ ХЛОПЧИНА „БЕ" КОРОЛЯ.

Підчас небувалої церемонії в Софії, столиці Болгарії, селянські хлопці вдаряли короля прикрашеними киями. Кажуть, що від цього король буде здоровий і щасливий. Королева Йоганна приглядається до церемонії з усмішкою.

БЕЗ ОГЛЯДУ НА ЦІНУ

КРАЩОЇ ГОРІВКИ НЕМА В НІЯКІЙ ФЛЯШЦІ

ВІД 1823

WILSON DISTILLING CO., INC., NEW YORK N. Y.

ВЕЛИКА НОВИНА! ПЕРШИЙ РАЗ У ШІКАГО!

ЛАВОЮ ВСІ НА УКРАЇНСЬКУ ФІЛЬМУ

„МАРУСЯ"

що буде висвітлюватися в прекраснім театрі в Шікаго,

EIGHT STREET THEATRE, SOUTH WABASH AVENUE, CORNER 8th STREET

У ПЯТНИЦЮ, 20. СІЧНЯ (JANUARY 20, 1939) від години 2:30 до 11 вечером.

НЮ ЙОРК, Н. Й.: ST. MARKS THEATRE, 2nd AVE. & ST. MARKS PL. (8th St.), 19, 20, 21, 22, 23, 24 і 25 січня (JANUARY 1939). Початок кожного дня в 12. годині вполудне.

НЮАРК, Н. ДЖ.: IRONBOUND THEATRE, 172 FERRY STREET, У ПЯТНИЦЮ, 20. січня, від 6. до 11. год. веч. У СУБОТУ, 21. січня від 1.години пополудні до 11. години ввечір.

...exceptional pageantry and beautiful choral arrangements make "Marusia an **outstanding** production... A three-star production.—N. Y. Daily News.

...So much humor and pleasant singing & dancing...—N. Y. Times.

..Outstanding ...doubly delightful...—Daily Mirror.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
відбудеться

СВЯТО ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)

В НАРОДНІМ ДОМІ,
831 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

У програму свята входять Хор Нар. Дому, українські танки й соля. Святочну промову виголосить д-р В. Левицький.

Громадяни! Просимо Вас до численної участи. **Рівно в 8. годині вечором. Вступ 25 цнт.**

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ТОВАРИСТВО ім. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 241. У. Н. С.
улаштовує

ПЕРШИЙ СЕГОРІЧНИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 21. СІЧНЯ (JANUARY 21, 1939)

У НАРОДНІМ ДОМІ, В БЛЕКСТОН, МАСС., FARM STREET.
Початок у годині 6. вечором.
До танців буде приґравати орхестра гром. Стефана Романовича.

Товариство запрошує всі місцеві організації та громадян прийти на цей баль. Це є перший баль у Народнім Домі, де можна весело забавитись у своїй хаті. На бали будуть смачні перекуски та добірні напитки. За добру забаву ручить — **Комітет.**

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В НЮАРКУ
влаштовує силами Укр. Амат. Кружка, укр. прав. громади дуже гарні, веселі та поучаючі представлення

„НЕМА В СВІТІ ПРАВДИ"
комедія в 2. діях

„ЖІНКА ГОРОЮ" — комедія в 1. дії
„МЕХАНІК ВІД УСЬОГО" — комедія в 1. дії

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 675 SO. 19th STREET, NEWARK, N. J.
Режісер Й. Буката.

Початок у 6. год. вечором. — Вступ тільки 35 ц.

Щоби опісля хто не пожалував, тож усі на представлення.
Комітет.

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДОРОЖІ ВІДБУДЕ
Й НЕБУВАЛІ ПРИГОДИ ПЕРЕЖИВЕ
ТОЙ, ЩО ПРОЧИТАЄ

ПОВІСТИ

ВІДОМОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ПРИГОД
ЮЛІЯ ВЕРНА,

котрого твори, повні пригод, перекладені на всі цивілізовані мови, стали популярною лектурою людей усіх країв і язиків.

ДЛЯ СПРОБИ СМАКУ В КНИГАХ ПРИГОД
прочитайте:

1) **Плесом Амазонки,** в котрій автор оповідає предивні пригоди людей, що опинилися в тропікальних пралісах на найбільшій ріці світу, Амазонці. Ціна (2 частинах) $2.00
2) **Чорна Індія,** в котрій автор оповідає про відкриття багатих мінеральних скарбів під поверхнею Індії. Ціна 1.00
3) **Замок у Карпатах** переносить нас в Карпати й оповідає про дивні події в старовинному замку на сідлі гори Вулькану. Ціна (в оправі) .60

Замовляйте у „Свободі":
SVOBODA
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

„ЯК СТАТИ ГРОМАДЯНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ"

Чужомовне Інформаційне Бюро (ФЛІС)) випустило десяте видання своєї популярної книжечки про громадянство і натуралізацію.

У світі, роздертім боротьбою і нетерпимістю, американське громадянство у нинішнім часі це найдорогоціннійший скарб для чужинця, котрий осівся на стале мешкання на землі Вашингтона. Як виказують іміґраційні статистичні записки, тільки дуже мале число чужинці покидає Злучені Держави для постійного замешкання за границею. Для більшости тих людей булоб трудно або і зовсім неможливо відзискати свої давні громадянські права рідного краю після їхнього повороту.

Дальше, іншими словами можна сміло сказати, що це „люди без батьківщини". Серед них є тисячі, котрі не годні стати громадянами Злучених Держав через певні неправильності чи неточності. Нічого не можна вдіяти у випадках, коли нелеґальний приїзд мав місце після 3-го червня 1921 року, хоч існують рішучі переконання, що небаром конґрес дозволить на можливу леґалізацію побуту всіх тих чужинців, котрі прибули нелеґальною дорогою між 3 червня 1921 й 1 липня 1924 року. В інших випадках багато тисяч іміґрантів просто або занедбують або нехтують справу своєї натуралізації.

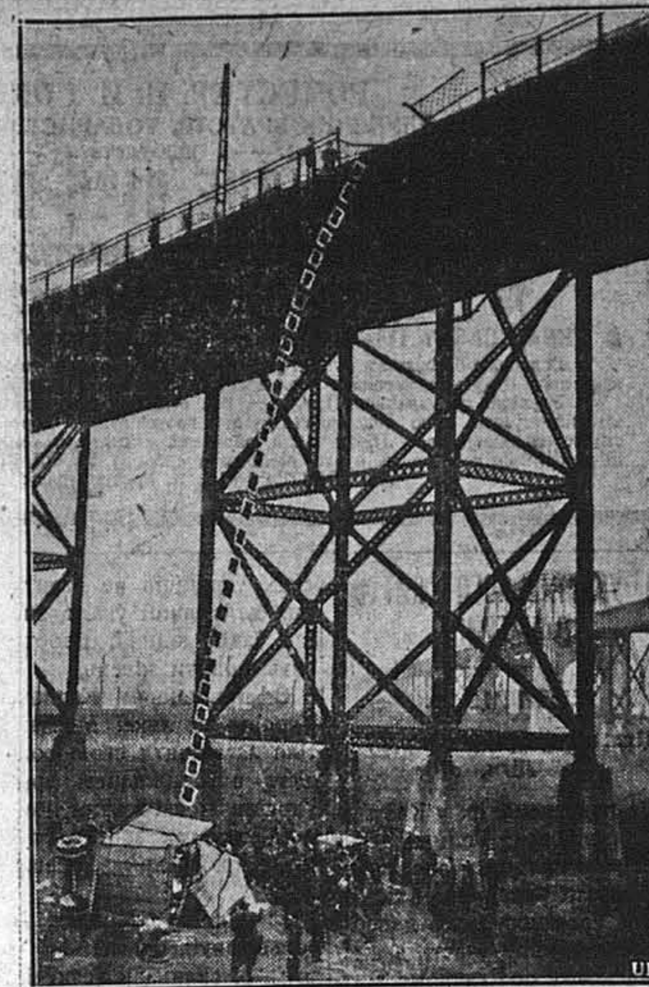
Щоб стати громадянином Злучених Держав, треба робити приписані законом старання в тім напрямку. Але кожний примірний мешканець, котрий приїхав сюди на сталий побут, а навіть і такий, що прибув перед 3-тим червня 1921 року та не може доказати свого леґального вступу, має можливість дістати для себе громадянські папери. Раз чужинець набуде громадянські права, стає повноправним членом своєї громади, того стейту, в котрім живе, а одночасно також членом цілої нації. Всякі упередження проти нього як чужинця відносно праці, пенсії старих літ і інших користей та бенефітів уступають з хвилиною одержання посвідки громадянства.

Всі питання про американське громадянство досить докладно обговорено в десятім з черги виданні книжечки на 64 сторінок друку, котру випустило Чужомовне Інформаційне Бюро (ФЛІС). Про три ступні натуралізації, а саме заяву наміру або перші папери, петицію на громадянство та „остаточні допити" описано докладно в окремих розділах. Книжечка подає відповіді на такі питання: як одержується вимагану посвідку приїзду та як треба поступати в той час, коли посвідки не можна дістати; як направляти помилки тоді, коли аплікант зрікається своєї старої приналежности; як можна дістати дуплікат затрачених „перших" або „других" паперів; хто може послужити за свідка для апліканта на громадянство, або як можна і треба доказувати свій безперервний пять-літній побут у Злучених Державах.

Дальше в інших розділах обяснено, який вплив має натуралізація чужинця на його чи її родину, про громадянство жінок та причини, через які можна стратити те американське громадянство. Багато тисяч кандидатів на громадянство послугуються зразковими сто трицять питаннями і відповідями, які подано у згаданій книжечці в тій ціли, щоб можна приготовитись до натуралізаційного іспиту. Ті питання і відповіді відносяться до державного устрою Злучених Держав, конституції і трьох відділів федерального уряду, а також про стейтові та міські уряди. Позатим вимінено факти про американську історію, а саме все, чого вимагається при допитах. Хоч згадана книжечка служить тільки як показник, то всеж таки аплікант при її помочи може провірити своє знання. Артикул про принципи конституції, зладжений Бюром Іміґрації і Натуралізації Злучених Держав, теж знаходиться в тій книжечці.

Згадані книжечки продаються по 25 центів від штуки, а можна їх дістати у книгарнях, або прямо від видавців, пишучи на таку адресу: Foreign Laguage Information Service, Inc., 222 Fourth Avenue, New York, N. Y.

FLIS.

АВТОМОБІЛЬНИЙ ВИПАДОК.

На муніціпальному мості в Ст. Луїсі, Мізурі, вантажне авто вирвалося з рук візника, розвалило мостове поруччя й упало з моста, з висоти сто стіп. Візник вийшов з поважними покаліченнями. Гук упадку стягнув велику масу людей на місце випадку.

ОТСИМ ПОДАЄТЬСЯ ДО ВІДОМА
всім Українським Товариствам
у Ню Йорку, що
КОНЦЕРТ „ОЛЬГИ БАСАРАБ"
—: відбудеться :—
ДНЯ 26. ЛЮТОГО
і тим самим проситься
всі Товариства стриматись на цей день від підприємств.
Святочний Комітет Червоного Хреста О.Д.В.У. ч. 1. в Ню Йорку.

Направду.

— То ти таки віддалася за Івана?

— Алеж так!

— А я спершу думала, що ти тільки жартуєш.

— Іван також так думав.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. Любов, від. 298., відбудуться в пятницю, 20. січня, в 8. годині вечором, в гали, де звичайно. На річних зборах потверджено старий уряд, з винятком. Вибрано одну оглядачку хорих, Розалію Михайлів. Просимо прибути на збори та вислухати справоздання контр. комісії за минулий рік. На збори мають прибути всі урядники та зложити статутову присягу на вірність У. Н. Союзу і Тов. Любов, від. 298. — М. Федосик, предс.; В. Швед, кас.; Й. Сидор, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Місячні Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, відбудуться в неділю, дня 22. січня, в годині 2-гій пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Hope Ave. Проситься всіх членів і члениць зійтись точно на означений час, бо маємо деякі важні точки до рішення. Старі урядники будуть передавати уряд новим урядникам, тому як бувші урядники так і нові повинні явитись на час. — Петро Головачук, фін. секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Річні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 22. січня, точно в 1. год. пополудні, в укр. школі, кімната ч. 3. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів обовязково бути приявними на цих зборах, бо комітет має дуже важні точки для вашого вирішення. Як рівнож почуєте фінансове справоздання контролі і старих урядників з їх діловодства за минулий рік. Буде вибір нового уряду на 1939. рік. — Гр. Сайкевич, предс.; Т. Мороз, кас.; П. Салмаха, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. На річних зборах Тов. Запорозька Січ, від. 342., вибрано такий уряд на 1939. рік. А. Скочипець, предс.; І. Л. Ґінда, заст.; І. Маркович, секр. Н. Мачузак, заст.; Н. Крупа, кас.; І. Савчак, заст.; Н. Кіра, Гр. Гайдук, Ст. Куций, контрольори; Т. Космовський, І. Покотицький, М. Мачишин, дозорці хорих: В. Гадиняк, хорунжий; Я. Бартко, кошовий; В. Бобенчак, господар мітінґової галі. Місячний мітінґ цього місяця відбудеться в неділю, 22. січня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на цей перший місячний мітінґ цього року й зійтись на означений час. — А. Скочипець, предс.; І. Маркович, секр.; Н. Кіра, кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 22. січня, в У. Н. Домі, 4655 Martin St., в годині 1. пополудні. На річних зборах вибрано уряд на 1939. рік той самий, що був, а іменно: В. Братусь, предс.; А. Грошко, заст.; В. Білінський, кас.; О. Каменець, заст.; В. Бартош, секр. фін.; Ф. Гузіль, секр рек.; контр. комісія: Я. Поливка, М. Гювик і В. Шеремета; надз. хорих: Н. Горбянський і С. Періжок; хорунжі: Б. Трубілович і В. Білик. Збори відбуваються в першу неділю по пятнацятім. Проситься членів прийти на ці збори. Залишилося кілька справ з минулих зборів, які треба докінчити на цих зборах. Зачнім новий рік новими членами, то значить впишім наші діти і наші жінки і приведіть своїх знайомих. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

АРНОЛД, ПА. Місячні збори відділу 296. відбудуться в неділю, 22. січня, в Народ. Домі, в годині 3. пополудні. Проситься всіх членів прибути, бо є дуже скомпліковані справи до полагодження. У нашім відділі закорінилась велика байдужність до справ відділових. $684 виділових грошей знаходиться між довгуючими членами, а у товариській касі буйні вітри віють. Це є вина всіх членів, що так збайдужніли. Так дальше бути не може. Тож напоминається всіх довжників, щоби прийшли на згадані збори і полагодили свої справи в якнайліпший спосіб, бо в противнім разі будуть наражені на неприємність, бо уряд рішучо поступить згідно з ухвалою, яка перейшла на річних зборах. Рівнож подається до відома всім членам і поблизьким відділам, що окружний організатор, п. Загаєвич, буде говорити на вище згаданих зборах. Новий уряд на 1939. рік такий: Іван Балабан, голова; Дмитро Мобінецький, заст.; Василь Кузмиха, секр.; Василь Каліновський, заст. — І. Балабан, предс.; В. Кузьмиха, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Бр. св. Андрея Первозваного, від. 66., відбулися в гали під ч. 406 E. 67. вул., 23. грудня 1938. р. На тих зборах вибрано новий уряд на 1939. рік з таких членів: Іван Чучура, предс.; Кирило Верескля, заст.; Леон Фединяк, фін. секр.; Василь Павлик, заст.; Павло Зятик, рек. секр.; Іван Буґера, заст.; Дмитро Курпик, кас.; Яків Цомпель, заст.; контрольори: Василь Дичко і Теодор Гват; дозорці хорих: Іван Лазорчик і Никита Біщак; до прапорів: Даниїл Бинлас і Микола Вітковпч; дверники: Семан Ґайдош і Петро Пивоварчин. Місячні збори відбуваються реґулярно кожного місяця в першу пятницю по 10-тім. У всіх справах братських проситься писати до рек. секр.: Paul Ziatyk, 508 E. 79th St., New York City.

БАЙОН, Н. ДЖ. Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213., відбулись 3. грудня 1939. Вибрано такий уряд на 1939. рік: Ю. Бойко, предс.; П. Задорецький, заст.; А. Бирич, фін. секр.; В. Салій, заст.; М. Пахолок, кас.; Й. Кобрин, рек. секр.; контрольори: В. Савран, М. Росоловський; тростіси: Г. Баглай, М. Росоловський, Т. Мончак. Рівнож повідомляється членів, що річні збори затвердили дві ухвали уже ухвалені на попередніх зборах, а то, що кожний член має зложити 50 ц. до каси Бр. замісць балю, та що хорому членові братство рахує бенефіт від того дня, від котрого хорий повідомить секретаря. Тож обовязком в часі слабости є сейчас зголоситись. Збори братства відбуваються кожного місяця у вівторок 10. або по 10., в У. Н. Домі, 35 W. 19 St. Проситься членів учащати на мітінґи і приводити нових членів. — Й. Кобрин, рек. секр.

ШУКАЮ ПОМЕШКАННЯ при українській родині у Вест Філядельфії, не дальше як 30 блоків від Юніверситі оф Пенсилвенія. Потребую одної кімнати й харчу. Мешкання можу обняти від половини лютого. Інтересовані зволять написати на адресу:
(Miss) OLGA HRISHKO.
161 Tilghman Street, Allentown, Pa.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(12)

Мапу, за ціну якої схоплювачі обіцяли вернути Гелену, пропала. Та не було що іншого робити, тільки написати це схоплювачам і цю вістку викинути крізь вікно. Батько був готов заплатити іншу ціну. Тарзан хотів вискочити надвір і слідкувати за післанцем, але капітан його спинив, щоб не загострювати положення. Післанець схопив відповідь і скоро зник.

Атан Том, одержавши цю відповідь, попав у велику лють. „Вони брешуть", повторяв він. „Але ця брехня буде дорого їх коштувати. Ніколи вони Гелени вже не побачать". На ті слова ввійшла Маґра. Постоявши хвилину в дверях, вона приступила до Тома і заговорила: „Коли ти так бісишся над утратою мапи, то вона у мене. Але ти мусиш за неї добре заплатити".

Том зрадів і відразу заявив готовість заплатити ціну. Маґра на це відповіла: „Мусиш дати мені уділ у „матері атарівських жемчугів". „Я годжусь", відповів поспішно Том. „Крім того мусиш мені дати приречення, що не вбєш Брайена Ґреґорія". Том і на це без надуми згодився. Він уже сам догадувався, що Маґрі дуже йде про Брайена.

„Не бійся, нічого не зроблю твому гарному хлопцеві", заговорив він, усміхаючись. А коли Маґра вручила йому мапу, він почав пильно в неї вдивлятись. Здавалося, що він уже бачить свою ціль перед очима. Вдивляючись у мапу, він рівночасно приговорював: „Пощо мені вбивати твого любимця? Хай собі живе. Та хай мені не влазить у дорогу, бо вбю його як собаку".